

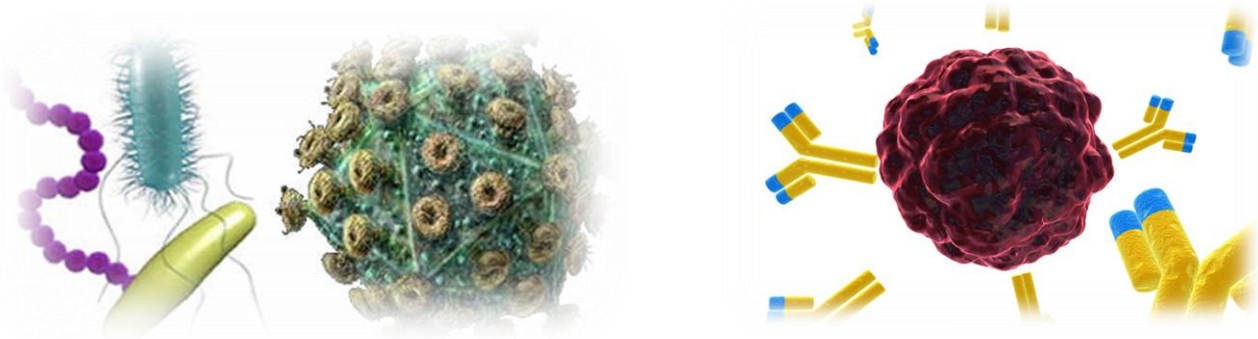
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Медичний факультет

Кафедра загальної та клінічної імунології та алергології

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

На сьогоднішній день кафедра загальної та клінічної імунології та алергології є однією з провідних в Україні за своїм профілем, що обумовлено високою кваліфікацією персоналу, навчально-методичною роботою з використанням інноваційних підходів та актуальними науковими дослідженнями. Кафедра проводить підготовку студентів за спеціальністю 7.12010001 «Лікувальна справа». В даний час кафедра є науково-методичним центром, який має в розпорядженні широку інформаційну та експериментальну базу, новітні технології викладання і проведення експериментальних і клінічних міждисциплінарних досліджень. На кафедрі проводяться сумісні навчально-методичні і науково-практичні семінари, які об'єднують фахівців імунологів, мікробіологів, інфекціоністів, дерматовенерологів, алергологів, фтизіатрів.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

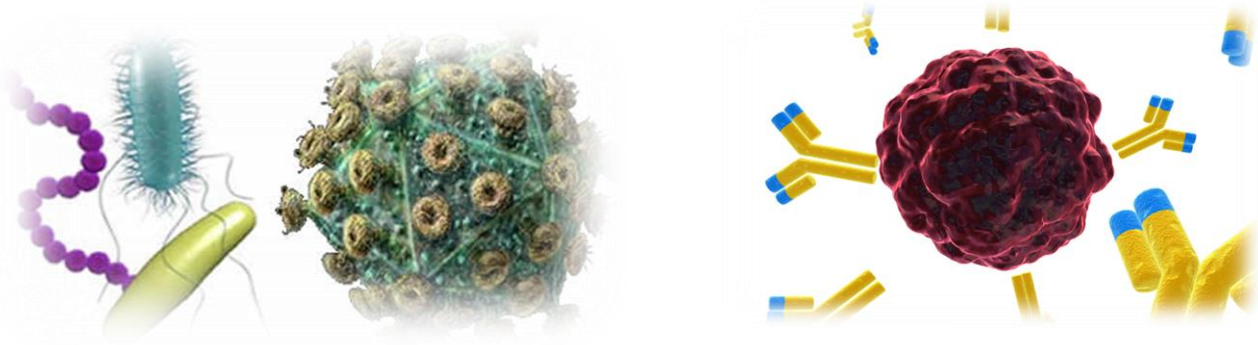

Кафедра загальної та клінічної імунології та алергології була заснована в липні 1994 року, через рік після відкриття факультету фундаментальної медицини, згідно з наказом №185 Міністерства освіти України від 20.11.1992 року. Завідувачем кафедри був обраний доктор медичних наук, професор Попов Микола Миколайович.

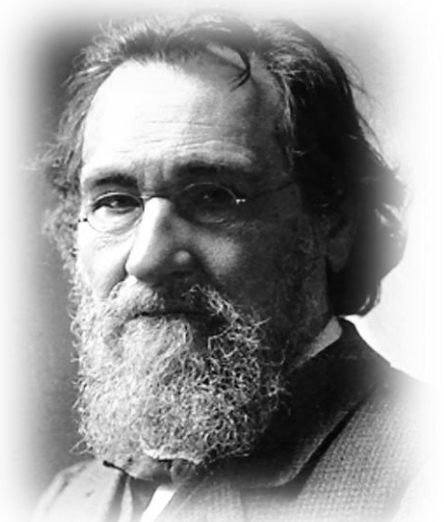
Витоки кафедри нерозривно пов'язані з історією медичного факультету Імператорського Харківського університету, заснованого за ініціативи В. Н. Каразіна в 1805 році. Величезний внесок у розвиток сучасної мікробіології та імунології, як у нашій країні, так і за кордоном, внесли викладачі перших років існування нашого університету.

Серед них найбільш відомий Душан Федорович Лямбль, якому належить честь відкриття нового виду паразита, виявленого в тонкому кишечнику і печінці, названого на його честь лямблією (*lamblia intestinalis*).

Засновником і одним з «батьків бактеріології» також був один з професорів нашого університету – Лев Семенович Ценковський, якому належить відкриття

явища симбіозу. Крім того, він працював над удосконаленням методів вакцинації проти сибірської виразки.

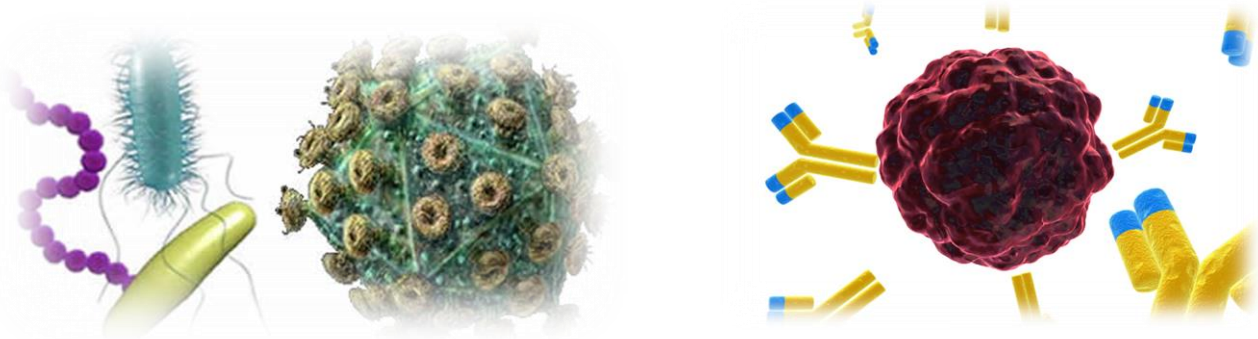

Неоціненний внесок у розвиток мікробіології та імунології вніс лауреат Нобелівської премії – Ілля Ілліч Мечников, випускник природного відділення Харківського університету. Йому належить оригінальна теорія походження багатоклітинних тварин, відкриття фагоцитозу, вивчення епідеміології холери, черевного тифу, туберкульозу та інших інфекційних захворювань. Мечников І. І. організував першу вітчизняну школу мікробіологів, імунологів та патологів.

До 2009 року в структурі кафедри були різні дисципліни лікувального та санітарно-гігієнічного профілю, але після реорганізації, основними курсами, що викладаються на сьогоднішній день є: мікробіологія, вірусологія, загальна і клінічна імунологія, інфекційні хвороби, епідеміологія, дерматологія і фтизіатрія.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАФЕДРИ

Матеріально-технічне забезпечення кафедри знаходиться на найвищому рівні та повністю відповідає міжнародним стандартам.

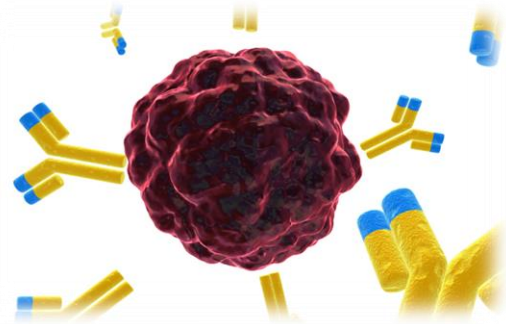
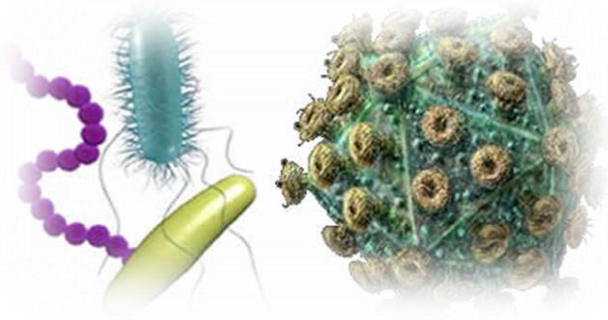

Лекційні заняття проводяться в лекційних аудиторіях, обладнаних мультимедійними системами та комп'ютерами, підключеними до внутрішньої мережі Університету та мережі Інтернет.

Для проведення практичних та семінарських занять у розпорядженні кафедри є навчальні аудиторії в корпусі університету, які обладнані мультимедійними системами, персональними комп'ютерами з доступом до внутрішньої мережі Університету та мережі Інтернет, відео- та телевізійною технікою, мікроскопами, лабораторним обладнанням та демонстраційними матеріалами та інші навчальні аудиторії, які розташовані в ДУ «Інститут мікробіології та імунології імені І. І. Мечникова НАМН України» та на лікувальних базах кафедри.

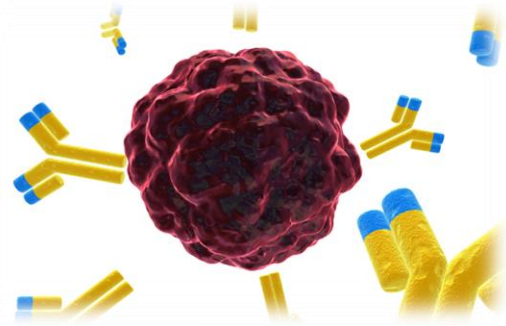
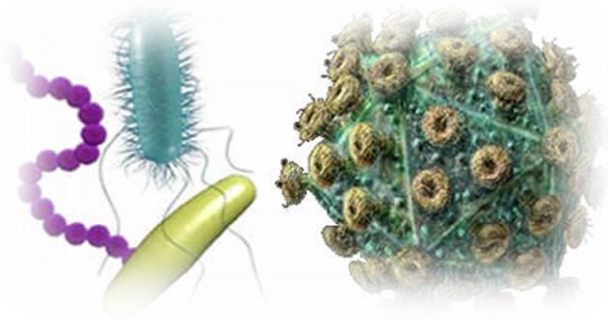
Проведення навчальних занять з дисциплін кафедри супроводжується використанням і застосуванням у навчальному процесі лабораторного обладнання, колориметра, центрифуги, персональних комп'ютерів, мікроскопа "Primo Star", мікроскопів "MICRR0med", теле-, відео- та мультимедійного обладнання, наочного матеріалу, тематичних таблиць.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Керує кафедрою загальної та клінічної імунології та алергології завідувач кафедри, доктор медичних наук, професор Микола Миколайович Попов, який є відомим в Україні та поза її межами фахівцем у галузі загальної та клінічної імунології.

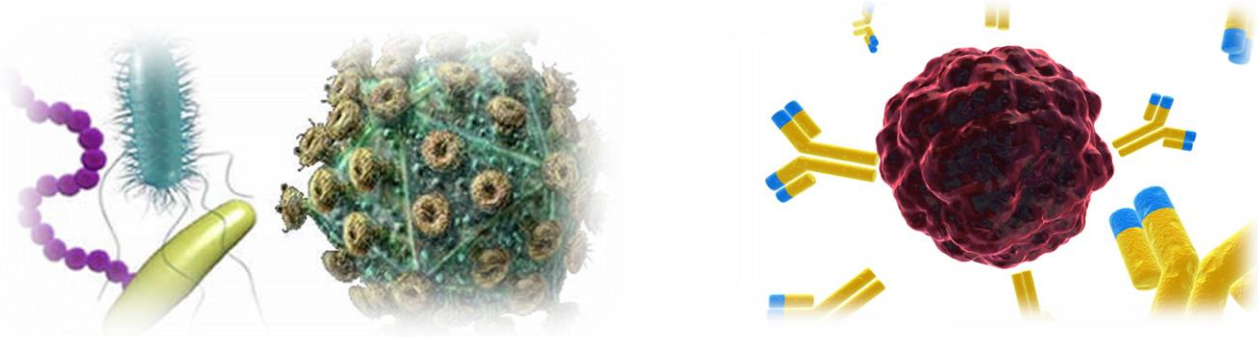
З відзнакою закінчив у 1974 році Харківський медичний інститут за спеціальністю «Лікувальна справа». З 1974 по 1991 рр. – аспірант Інституту проблем кріобіології та кріомедицини НАН України, молодший науковий співробітник, докторант, провідний науковий співробітник.

У 1980 захистив дисертацію на здобуття ступеню кандидата медичних наук. У 1990 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеню доктора медичних наук за темою: «Кріоконсервування та трансплантація лімфоїдних і костномозкових клітин при променевої патології» за спеціальністю 14.00.36 «Алергологія та імунологія». У 2002 році було присвоєне звання доцента (старшого наукового співробітника).

З 1991 по 1993 рр. – завідувач лабораторії імунології Харківського НДІ мікробіології та імунології імені І. І. Мечникова.

З 1994 року по теперішній час являється завідувачем кафедри загальної та клінічної імунології та алергології. У 2003 році присвоєно звання професора.

Протягом всього строку роботи в університеті є членом Вченої ради медичного факультету.

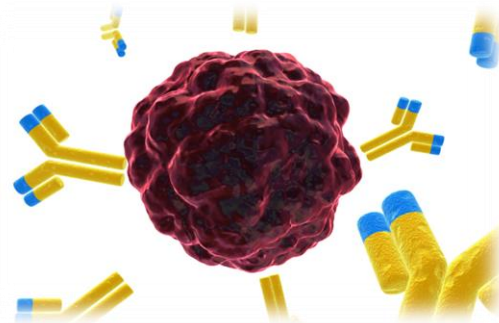
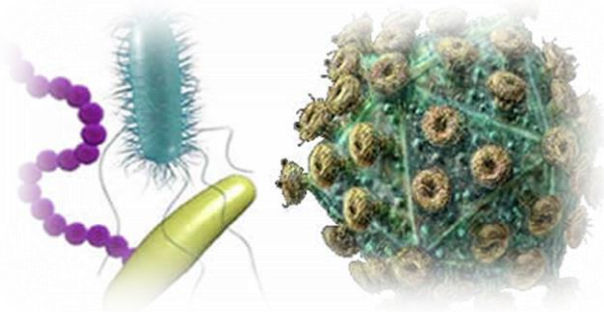
За високий професіоналізм і значний внесок у розвиток освіти та науки, підготовку висококваліфікованих фахівців нагороджений Почесною Грамотою МОН України, стипендією імені І. І. Мечникова Харківської обласної державної адміністрації, має Подяку міського голови, за сумлінну плідну працю нагороджений грамотою ректора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та медаллю імені В. Н. Каразіна.

Попов М.М. проводить активну педагогічну діяльність, передаючи свій безцінний досвід та знання студентам медичного факультету. Він читає лекції з загальної та клінічної імунології, проводить практичні та семінарські заняття з загальної та клінічної імунології, клінічні розбори пацієнтів з важкими імунодефіцитними станами сумісно із співробітниками кафедри та студентами.

Попов М.М. є автором 3 підручників з грифом МОЗ та МОН України, 6 підручників та монографій, 10 навчальних посібників, більше 30 навчально-методичних посібників та методичних рекомендацій, більше 50 статей у журналах, що входять до зарубіжних наукометричних баз та мають імпакт-фактор, більше 100 статей у вітчизняних фахових виданнях. Під керівництвом Попова М. М. організовано та проведено більше 20 науково-практичних конференцій, в тому числі 16 – міжнародних. Попов М. М. є автором 15 патентів та авторських свідоцтв.

Під керівництвом Попова М. М. пройшли успішний захист 10 кандидатських та 2 докторських дисертації, а у теперішній час заплановані та готуються до захисту 2 кандидатські та 1 докторська дисертація.

Наукова спеціалізація Попова М. М. – імунологія. Останнім часом наукова діяльність направлена на захист та реабілітацію імунної системи дітей, що часто хворіють, розробку сучасних вакцин, вивчення поствакцинального імунітету та методів його підвищення, прогнозування розвитку імунозалежних захворювань.

КАДРОВИЙ СКЛАД КАФЕДРИ

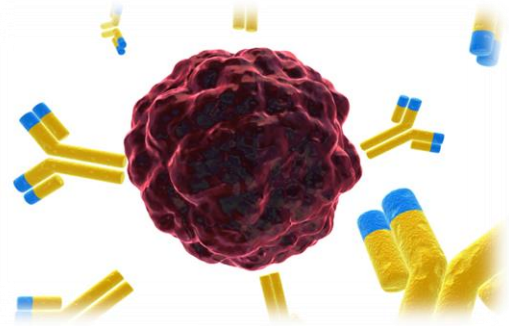
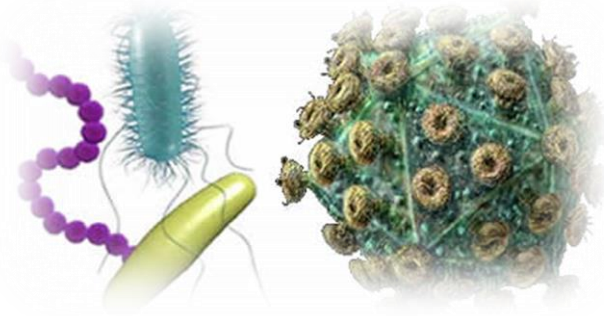
Кадровий склад кафедри загальної та клінічної імунології та алергології включає доктора медичних наук, професора; 17 кандидатів медичних наук, доцентів; 11 асистентів без наукового ступеню, 2 аспіранта та 4 старших лаборанта кафедри. Доля штатних співробітників складає 65%, а зовнішніх сумісників – 35%.

Висока якість освіти забезпечується багаторічним досвідом та потужним потенціалом педагогічного складу кафедри. У середньому по кафедрі стаж педагогічної діяльності співробітників у вищих навчальних закладах становить 8 років.

З метою підтримки високого науково-педагогічного рівню колективу кафедри співробітники щорічно проходять курси підвищення кваліфікації, спеціалізацію, передатестаційні цикли, тематичні удосконалення тощо, у тому числі курси педагогічної майстерності та курси по впровадженню у навчальний процес інноваційних Інтернет-технологій та дистанційних форм навчання.

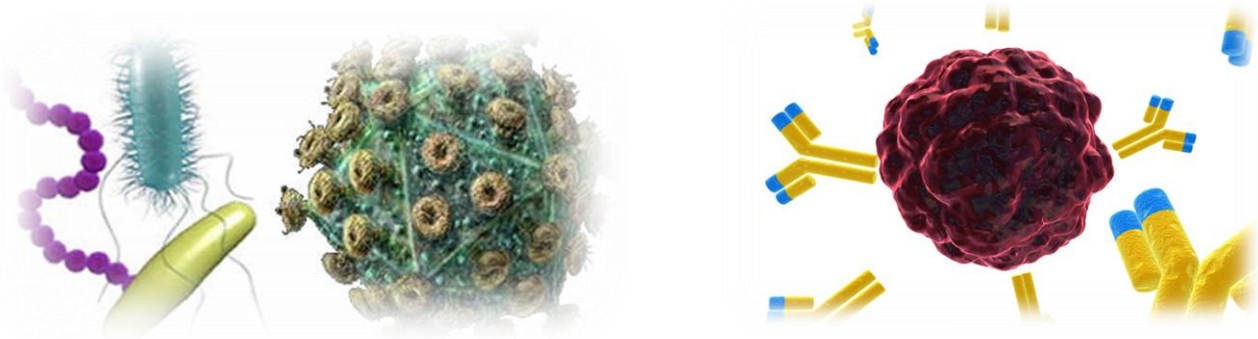

НАВЧАЛЬНА РОБОТА КАФЕДРИ

Навчальна робота кафедри загальної та клінічної імунології та алергології є одним з пріоритетних напрямків її діяльності. На кафедрі проводиться навчання студентів за 6 дисциплінами на українській та англійській мовах. Загальний об'єм навчальної роботи складає 20 500 академічних годин, з яких 260 – лекційні, а 16 780 – практичні та семінарські заняття.

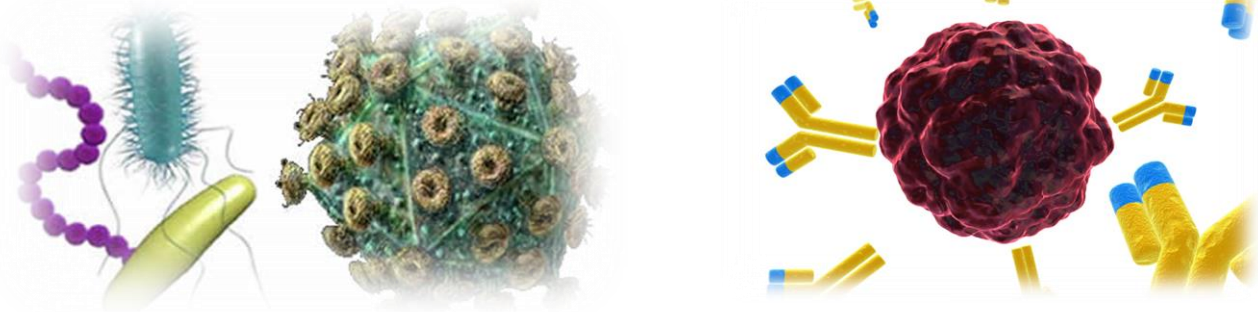
Навчання студентів на кафедрі проводиться згідно з рекомендаціями типових програм дисциплін, що затверджені МОЗ та МОН України та удосконалених в рамках регламентованих норм кафедральними колективами. Викладання усіх дисциплін проводиться згідно з рекомендаціями та регламентом Болонського процесу.

Навчальний процес на кафедрі проводиться з використанням сучасної мультимедійної та комп'ютерної техніки, достатньої кількості наочних матеріалів з активним заохоченням студентів до клінічної та наукової роботи кафедри, а також із застосуванням інноваційних підходів до освітнього процесу (онлайн-консультації для студентів, обговорення спільно зі студентами різноманітних питань у голосовому та тестовому чатах, дистанційних контроль рівню підготовки студентів до ліцензійного іспиту КРОК тощо).

В процесі навчальної діяльності на кафедрі студенти мають можливість ознайомитися з роботою сучасного лікувально-діагностичного обладнання, що є у розпорядженні кафедри: колориметра, центрифуги, персональних комп'ютерів, мікроскопу "Primo Star", мікроскопів "MICRR0med", аналізатора.

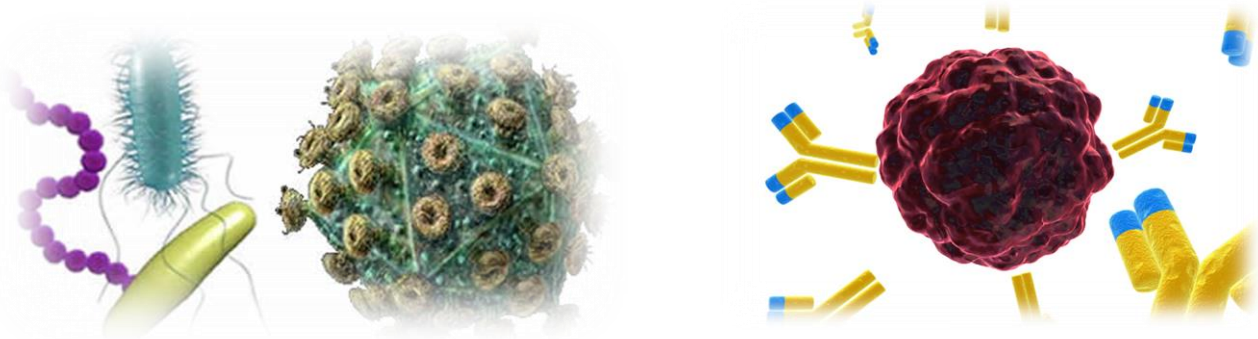

Практичні заняття проводять в умовах, що максимально наближені до реальних. Студенти спільно з викладачами кафедри приймають участь у клінічних дослідженнях пацієнтів, виборі та проведення лікувальних та діагностичних заходів у конкретних клінічних випадках, приймають участь у клінічних розборах, обходах, симпозиумах, консилиумах тощо, під час чого отримують вже на етапі навчання безцінний клінічний та практичний досвід.

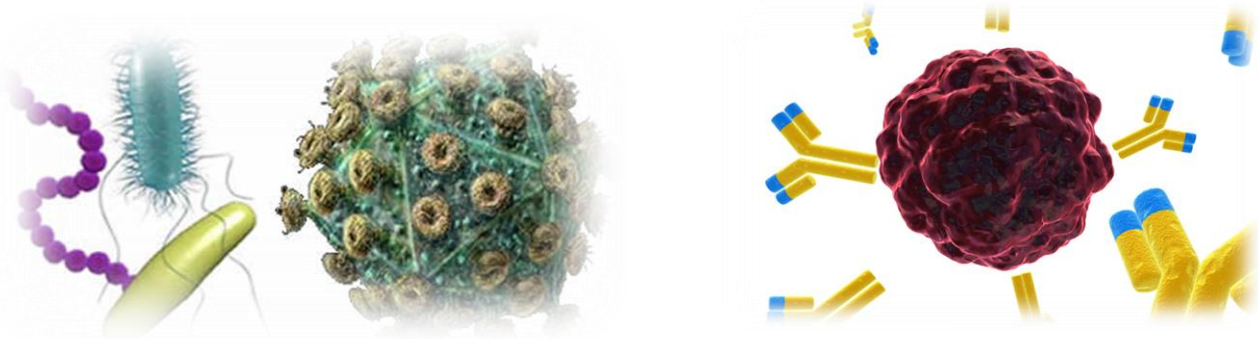
Особливу увагу в процесі навчальної діяльності приділяється підготовці студентів до ліцензійного тестового іспиту КРОК 1 та КРОК 2, яка проводиться з розглядом тестових завдань усіх доступних баз та банків тестів, із застосуванням спеціально розробленого для медичного факультету програмного забезпечення, комп'ютерних класів та мультимедійного обладнання, Інтернет-систем дистанційної підготовки та контролю рівню знань, особистого та онлайн-консультування викладачами з приводу питань підготовки до КРОК на протязі

всього періоду вивчення дисципліни з рівномірним розподілом тестового навантаження на студентів. Ефективність підготовки студентів до КРОК за дисциплінами кафедри підтверджується результатами іспиту, за яким медичний факультет щорічно займає лідируючі рейтингові позиції серед медичних ВНЗ України.

В ході навчальної діяльності викладачами дисциплін кафедри відбираються та готуються кращі студенти для участі у Всеукраїнських олімпіадах, конкурсах, конференціях, з'їздах тощо, в ході яких студенти медичного факультету щорічно займають призові місця та заохочуються грамотами, подяками, сертифікатами, відзнаками тощо.

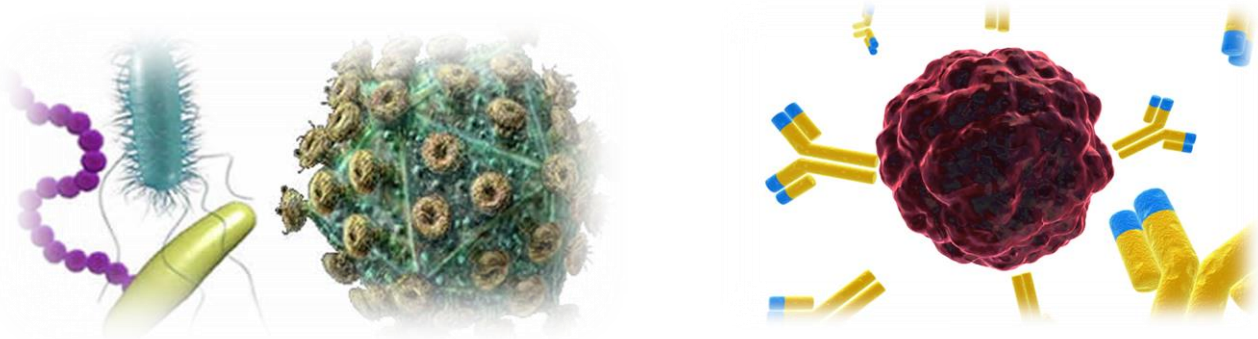

ДИСЦИПЛІНИ КАФЕДРИ

На кафедрі загальної та клінічної імунології та алергології проводиться навчання студентів на українській та англійській мовах за 6 дисциплінами, серед яких:

- ⇒ **Мікробіологія, вірусологія та імунологія** для студентів 2-3 курсів. Завідувач викладанням дисципліни професор, д. мед. н. Попов Микола Миколайович; викладачі дисципліни (українська мова викладання): Козлов Олександр Петрович, доцент, к. мед. н.; Коробкова Ірина Валентинівна доцент, к. мед. н.; Воронкіна Ірина Анатоліївна доцент, к. мед. н.; Деркач Світлана Андріївна, доцент, к. мед. н.; Мироненко Людмила Григорівна, доцент, к. мед. н.; Ісаєнко Олена Юріївна, доцент, к. мед. н.; викладачі дисципліни (англійська мова викладання): Маланчук Роман Олександрович доцент, к. мед. н.; Маланчук Світлана Геннадіївна, асистент; Сорокіна Ольга Георгіївна асистент; Гречишкіна Юлія Олександрівна, асистент; Гаміловська Алла Петрівна, асистент.
- ⇒ **Фтизіатрія** для студентів 4 та 6 курсу. Завідувач викладанням дисципліни доцент, к. мед. н. Потейко Петро Іванович; викладачі дисципліни (українська мова навчання): Ляшенко Олександр Олексійович, доцент, к. мед. н.; викладачі дисципліни (англійська мова навчання): Подорожна Алла Сергіївна, доцент, к. мед. н.; Рогожин Антон Вікторович, асистент, Константиновська Ольга Сергіївна, асистент.
- ⇒ **Дерматологія** для студентів 4 курсу. Завідувач курсом доцент, к. мед. н. Мужичук Володимир Вікторович; викладачі дисципліни (українська мова навчання): Агапова Ірина Ростиславівна, асистент; викладачі дисципліни (англійська мова навчання): Гололобова Олеся Василівна, доцент, к. мед. н.; Ата Мохаммед Аббас, асистент.
- ⇒ **Клінічна імунологія** для студентів 5 курсу. Завідувач курсом професор, д. мед. н. Попов Микола Миколайович; викладачі дисципліни (українська мова навчання): Савво Олексій Миколайович, доцент, к. мед. н.; викладачі

дисципліни (англійська мова навчання): Огнівенко Олена Володимирівна, доцент, к. мед. н.; Оленич Віра Бейлабаївна, асистент, Веклич Ксенія Артемівна, асистент.

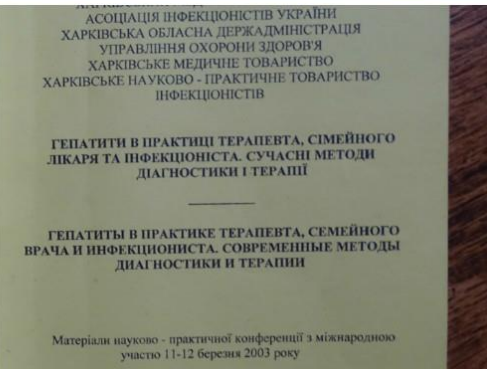
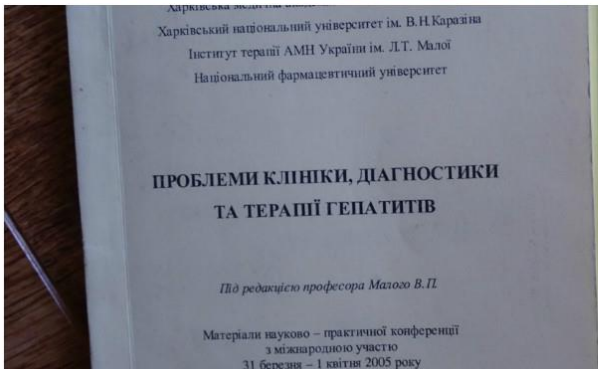
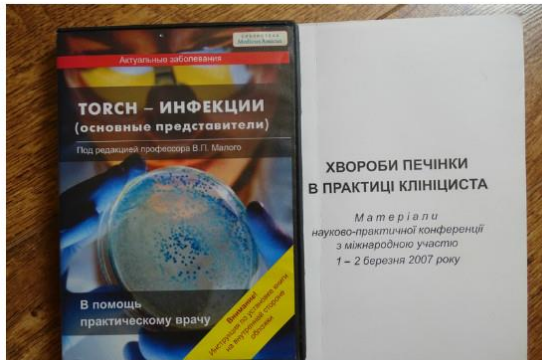
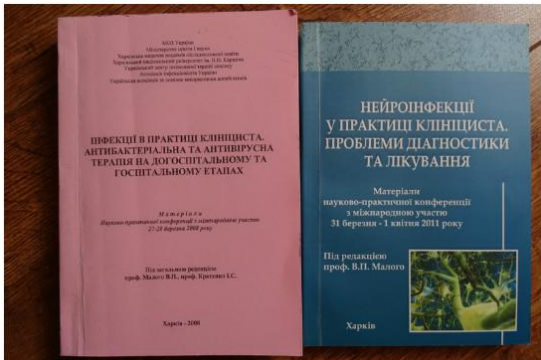
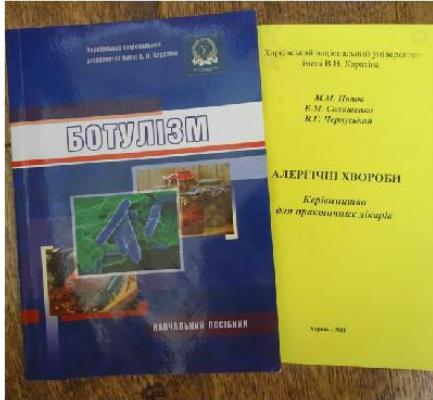
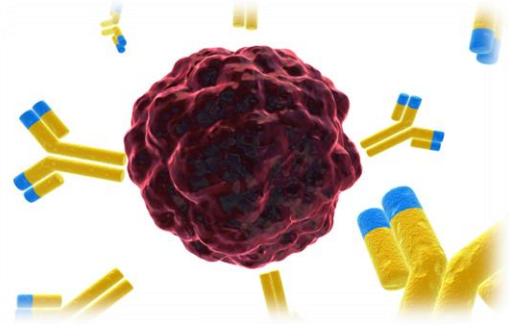
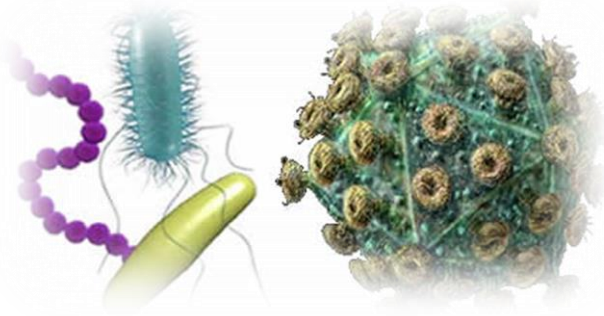
⇒ **Епідеміологія** для студентів 5 курсу. Завідувач курсом доцент, к. мед. н. Волобуєва Ольга Вікторівна; викладачі дисципліни (українська мова навчання): Лядова Тетяна Іванівна, доцент, к. мед. н.; Віннікова Наталія Валеріївна, асистент; викладачі дисципліни (англійська мова навчання): Саніна Катерина Сергіївна, асистент.

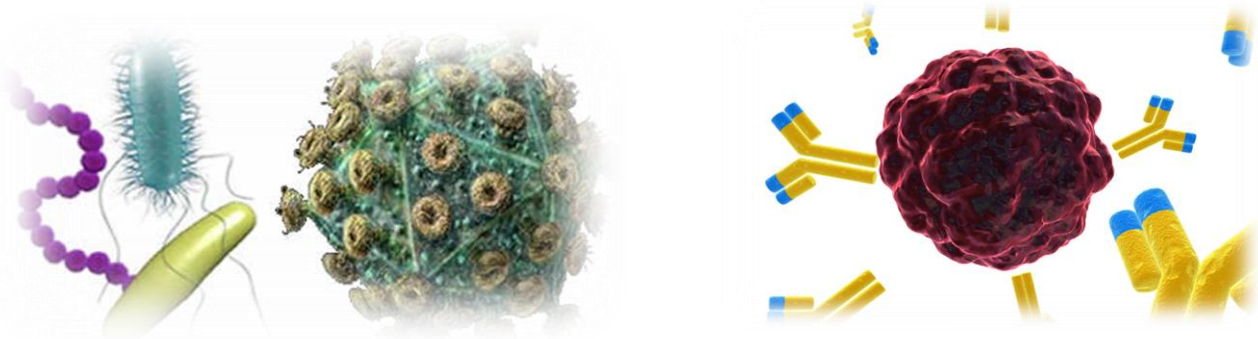
⇒ **Інфекційні хвороби** для студентів 5 та 6 курсу. Завідувач курсом доцент, к. мед. н. Лядова Тетяна Іванівна; викладачі дисципліни (українська мова навчання): Волобуєва Ольга Вікторівна, доцент, к. мед. н.; Віннікова Наталія Валеріївна, асистент; викладачі дисципліни (англійська мова навчання): Гололобова Олеся Василівна, доцент, к. мед. н.; Саніна Катерина Сергіївна, асистент.

МЕТОДИЧНА РОБОТА КАФЕДРИ

Методична робота кафедри проводиться на постійній основі, а її результатом є повне методичне забезпечення дисциплін кафедри. Підготовані кафедрою методичні матеріали доступні студентам у електронному вигляді онлайн, на серверах внутрішньої комп'ютерної мережі медичного факультету, у електронному депозитарії Університету, а також у друкованому вигляді.

Результатом методичної роботи кафедри за період її існування є підготовка колективом 5 підручників з грифом МОЗ України, 7 підручників з грифом МОН України, 15 підручників з грифом Університету, 5 монографій, більш 40 навчально-методичних посібників та методичних рекомендацій, в тому числі 5 – англійською мовою.

За всіма дисциплінами кафедри розроблені та постійно актуалізуються пакети методичного забезпечення, що включають робочі програми, календарно-тематичні плани, методики оцінки знань та вмінь студентів, методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи студентів, інструкції для студентів щодо навчання в умовах Болонського процесу, бази тестових та ситуаційних завдань для поточного та підсумкового модульного контролю знань та вмінь студентів, переліки контрольних запитань та рекомендованої літератури для підготовки до практичних занять, тексти та мультимедійні презентації лекцій та інше.

НАУКОВА РОБОТА КАФЕДРИ

Наукова робота кафедри є невід'ємною частиною її діяльності. Співробітники кафедри завдяки своїм науковим дослідженням є визнаними науковими фахівцями у своїх галузях не тільки в Україні, але й за її межами.

На кафедрі виконуються три НДР:

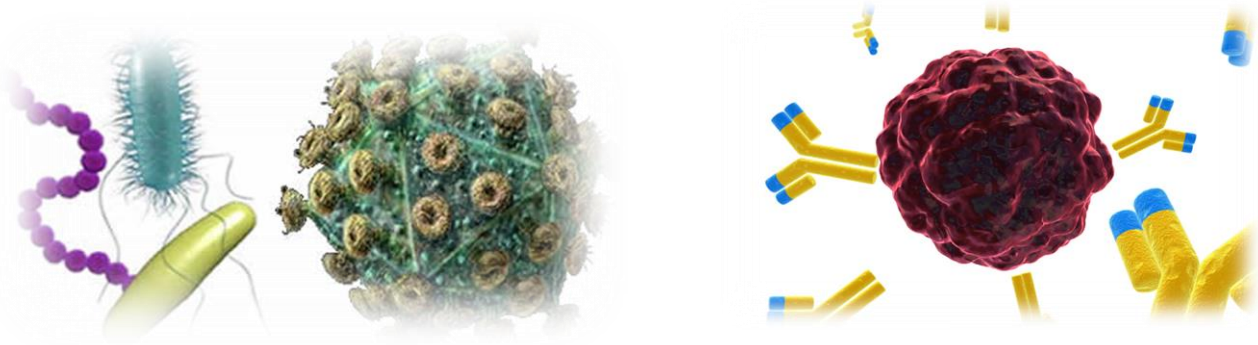
- ⇒ «Практичні аспекти застосування електромагнітного випромінювання в медицині та сільському господарстві» № 171411;
- ⇒ «Розробити ефективні технології лікування та імунореабілітації часто хворіючих дітей з синдромом лімфаденопатії та імунпрофілактики інфекційних захворювань» № 0110U001447;
- ⇒ «Роль імунних, аутоімунних та метаболічних розладів у патогенезі та наслідках інфекційного процесу, що викликаний герпесвірусами» № 0112U005911.

Основним напрямком наукових досліджень кафедри є імунологічні аспекти в інфекційній та соматичній патології.

З моменту заснування кафедри співробітники кафедри захистили 10 кандидатських та 2 докторські дисертації. На теперішній час на кафедрі заплановано та виконуються 2 кандидатських та 1 докторська дисертація.

Результати власних наукових досліджень співробітників кафедри за час її існування відображені у опублікованих 20 статтях у журналах, що мають імпакт-фактор та входять до зарубіжних наукометричних баз, більш 300 статтях у

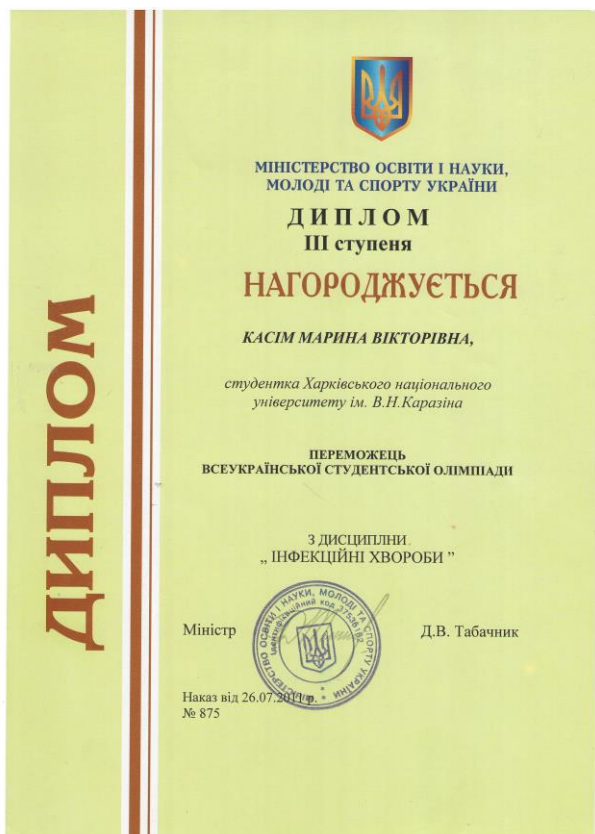

вітчизняних фахових виданнях. Інноваційні підходи у наукових дослідженнях підтверджуються 18 патентами та авторськими свідоцтвами.

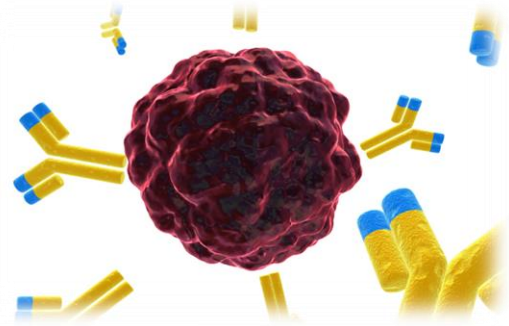
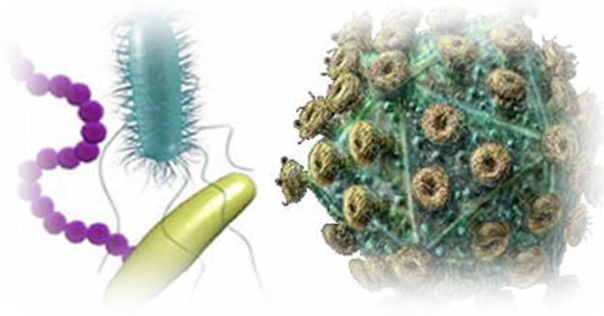
Кафедрою організовано та проведено більше 20 науково-практичних конференцій, в тому числі 18 – міжнародних. З докладами по результатам власних наукових досліджень співробітники кафедри прийняли участь у 50 конференціях, з'їздах, симпозиумах, форумах тощо, в тому числі у 25 – міжнародних.

Наукові контакти кафедри встановлені з ДУ «Інститут мікробіології та імунології імені І. І. Мечникова НАМН України», з яким підписаний договір про обмін досвідом, наукове співробітництво та проведення спільних науково-дослідних робіт.

Невід'ємною частиною наукової роботи кафедри є організація роботи студентських наукових гуртків, що є структурними підрозділами Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених медичного факультету. Студенти наукового гуртка кафедри спільно з співробітниками кафедри приймають активну участь у клінічних розборах та консилиумах, науково-практичних конференціях, з'їздах, форумах, симпозиумах та наукових дослідженнях, за результатами яких опубліковано 5 статей у фахових виданнях.

За ініціативою студентів-науковців студентського наукового гуртка кафедри організовано та проведено 6 науково-практичних конференцій, в тому числі 2 – міжнародних, в ході яких студентами висвітлювались результати власних наукових досліджень.

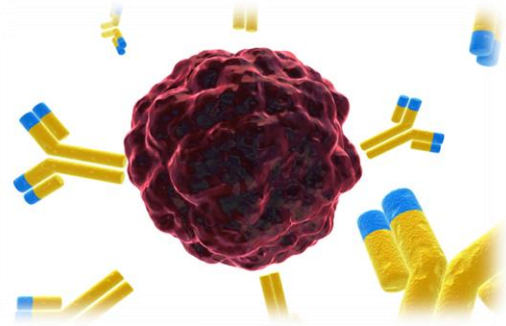
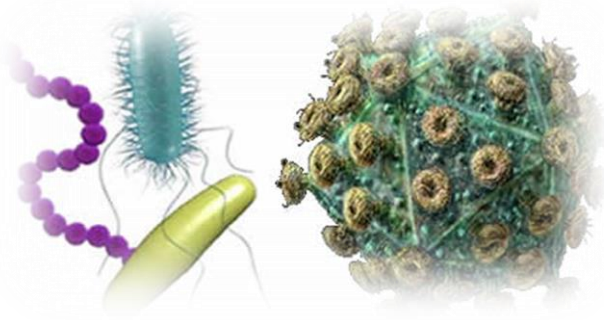
КЛІНІЧНІ БАЗИ КАФЕДРИ

Клінічними базами кафедри загальної та клінічної імунології та алергології є провідні заклади системи охорони здоров'я України, відомі своїм науковим та клінічним потенціалом далеко за межами України:

- ⇒ ДУ «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України»;
- ⇒ Обласна клінічна інфекційна лікарня;
- ⇒ Обласна клінічна дитяча лікарня;
- ⇒ КЗОЗ Обласний клінічний протитуберкульозний диспансер № 7;
- ⇒ КЗОЗ Міський шкірно-венерологічний диспансер № 2.

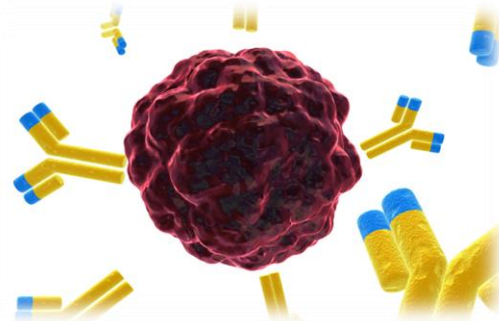
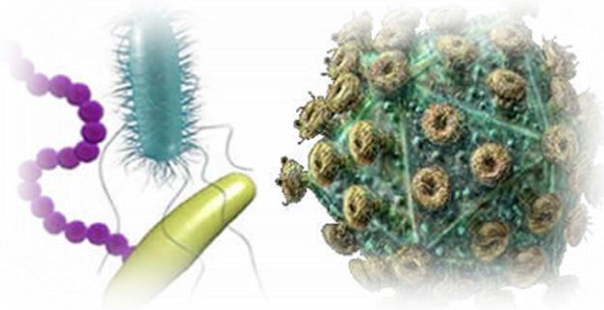
На клінічних базах проводяться лекційні, практичні та лабораторні заняття, клінічні розбори з участю студентів, відбувається формування

практичних навичок та закріплення отриманих теоретичних знань. Члени студентських наукових гуртків кафедри приймають активну участь у наукових дослідженнях, що проходять на клінічних базах кафедри.

Клінічна робота кафедри загальної та клінічної імунології та алергології проводиться співробітниками кафедри на клінічних базах із залученням студентів під час вивчення відповідних дисциплін.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ

Адреса: 61077, м. Харків, пл. Свободи 6, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, медичний факультет, кафедра загальної та клінічної імунології та алергології, ауд. № 569

Сайт: <http://okia.univer.kharkov.ua>

Електронна пошта: okia@karazin.ua

Телефон кафедри: +38 (057) 707-54-50

На мапі: <https://goo.gl/maps/1wpV6b6mqME2>

ОБЛАСНА КЛІНІЧНА ІНФЕКЦІЙНА ЛІКАРНЯ

Адреса: м. Харків, пр. Героїв Сталінграду, 160

Проїзд: м. Пр. Гагаріна, автобуси № 5, 147, 304; м. М. Жукова, тролейбус № 1, автобуси № 226, 227

На мапі: <https://goo.gl/maps/PSwBaPx9k3P2>

ОБЛАСНА КЛІНІЧНА ДИТЯЧА ЛІКАРНЯ

Адреса: м. Харків, вул. Клочківська, 337а

Проїзд: м. Держпром, автобус № 217; м. 23 Серпня, автобус № 263

На мапі: <https://goo.gl/maps/v6NjiSCPQgR2>

ОБЛАСНИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНИЙ ДИСПАНСЕР № 7

Адреса: м. Харків, пр. Московський, 197

Проїзд: м. Московський пр-т

На мапі: <https://goo.gl/maps/co6zLGcBpEU2>

МІСЬКИЙ ШКІРНО-ВЕНЕРОЛОГІЧНИЙ ДИСПАНСЕР № 2

Адреса: м. Харків, вул. Івана Камишева, 8

Проїзд: трамваї 2, 6, 27, 16 А від м. Пл. Повстання або м. Ак. Барабашова

На мапі: <https://goo.gl/maps/N2k7qKmZNeA2>